

Motion till riksdagen 2022/23:441

av **Ulrik Nilsson (M)**

Nya mål för biståndspolitiken

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utarbeta nya mål för biståndspolitiken och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Biståndspolitiken är en del av Sveriges samlade utrikespolitik och har som syfte dels att främja utveckling av såväl länders försörjningsmöjligheter som av demokrati och mänskliga rättigheter, men också att kunna bidra i akuta lägen i form av krig och katastrofer. Den inledande delen (utvecklingsdelen) är mer påverkansbar då den ofta syftar till insatser över vilka vi har ett stort inflytande själva. Den andra delen (katastrofdelen) skulle bäst kunna beskrivas i termer av en försäkring. För det totala biståndet har det tidigare uttalats ett övergripande mål om att det skall utgöra 1 % av Sveriges BNI. I samband med den nyligen avgivna regeringsförklaringen anges det att detta andelsmål av BNI bör ersättas av andra effektbaserade mål. Det är lätt att instämma i den ambitionen, men det väcker även frågan om hur de framtida målen för svenskt bistånd skall se ut.

Låt mig ange några tankar som bör finnas med i en omprövning av biståndsmålen.

I princip kan världens länder delas upp i de som har ett demokratiskt styrelseskick och de som har olika grader av auktoritärt styre från milt till rena diktaturer. Att beskriva detta är inte alltid enkelt, men för biståndet bör det vara en grundregel att utvecklingsbistånd endast går till stater som respekterar demokrati och mänskliga rättigheter. För att kunna stödja grupper som arbetar för demokrati i auktoritära stater måste biståndet ges på ett sådant sätt att det inte kommer makthavarna till del och inte heller underlättar för makthavarna att genomföra sin politik.

I samband med att Sverige går in i ett biståndsprojekt skall tydliga utvärderingsbara mål sättas upp för varje projekt och utvärderingen skall genomföras oberoende organ. Har inte målen uppnåtts måste projekten omprövas och – om behov finns – formuleras om. I viss mån kan detta sätt att formulera målen komma i konflikt med en önskan om

obundet bistånd. Obundet bistånd bör endast användas i undantagsfall och då endast till stater som har ett fullt ut demokratiskt styrelseskick. Biståndspengar skall aldrig kunna användas av en auktoritär regim för dess egna syften.

När det gäller den icke planerbara delen av biståndet, den som inriktas mot krig och katastrofer, är troligen en god modell att avsätta en årlig summa som ansamlas till dess att den behövs och då finns tillgänglig. I samband med att ett sådant system införs skulle man kunna tänka sig att det tas ett långsiktigt beslut om hur stor summan som minst skall vara och ett åtagande att inom ett bestämt antal år alltid återställa summan.

Ulrik Nilsson (M)